

До 85-річчя Харківської державної академії культури

УДК 378.4(477.54-25)ХДАК

В. М. ШЕЙКО
М. М. КАНІСТРАТЕНКО
Н. М. КУШНАРЕНКО

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ НАПЕРЕДОДНІ ЮВІЛЕЮ

Підсумовано й окреслено перспективи інноваційної діяльності Харківської державної академії культури в переддень 85-річного ювілею.

Ключові слова: академія культури, підготовка фахівців та науково-педагогічних кадрів, мистецтвознавство, культурологія, соціальні комунікації, інноваційна діяльність.

Подведены итоги и намечены перспективы инновационной деятельности Харьковской государственной академии культуры накануне 85-летнего юбилея.

Ключевые слова: академия культуры, подготовка специалистов и научно-педагогических кадров, искусствоведение, культурология, социальные коммуникации, инновационная деятельность.

The authors highlight the results of the work of the Kharkiv State Academy of Culture and outline the trends of its innovation activity on the eve of the 85th anniversary.

Key words: Academy of Culture, training specialists, scientific and pedagogical staff, art history, cultural studies, social communications, innovation.

Однією з головних традицій Харківської державної академії культури (ХДАК) є щорічна доповідь ректора на загальних зборах колективу, метою якої є підбиття підсумків діяльності ХДАК за попередній навчальний рік та окреслення перспектив її розвитку в новому навчальному році.

Мета — підбиття підсумків 2013/2014 н.р. та окреслення головних напрямів розвитку ХДАК у 2014/2015 н.р. Цей рік в історії ХДАК — це реформування вищої освіти України. Як відомо, 13 серпня 2014 р. прийнято новий Закон України «Про вищу освіту» (1), який суттєво змінює систему вищої школи в Україні. Означений законодавчий документ, з одного боку, розширює самостійність і повноваження ВНЗ, а з іншого — покладає особливу відповідальність за якість, ефективність, результативність, інноваційність освітньої, наукової і виховної діяльності. Цей довгоочікуваний для освітян України потребує безумовного виконання всіма суб'єктами навчального і наукового процесу з 6 вересня 2014 р. Однак окремі його положення набудуть чинності з 1 вересня 2015 р. Відсутність підзаконних актів, додаткових роз'яснень зумовлюють певні труднощі щодо його реалізації, впровадження в систему вищої освіти в Україні як загалом, так і з огляду на

специфіку ХДАК як внз культурологічно-мистецького та бібліотечно-інформаційного профілів зокрема. Однак основні концептуальні положення цього закону допоможуть окреслити основні напрями перспективного поступу ХДАК у новому 2014/2015 н.р. щодо посилення відповідальності кожного члена колективу, щодо впровадження новітнього змісту, форм та організації навчального процесу, науково-педагогічної, наукової, інноваційної, кадрової, господарської, економічної та інших видів діяльності внз. Отже, 2014/2015 н.р. має стати роком імплементації Закону України «Про вищу освіту», реалізації його нових концептуальних положень у ХДАК.

Не менш важливою подією в історії ХДАК є відзначення восени 2014 року славного 85-річного ювілею академії — фундатора і лідера культуролого-мистецької та бібліотечно-інформаційної освіти в Україні, визнаного європейським і світовим професійним співтовариством. На урочистих зборах, присвячених ювілейній даті, будуть оприлюднені основні результати інноваційного історичного поступу ХДАК за цей період, особливому аналізу підлягатиме діяльність ХДАК за останнє п'ятиріччя.

У 2013/2014 н.р. Харківська державна академія культури як науково-освітній центр культурно-мистецького та бібліотечно-інформаційного спрямувань активно працювала за всіма напрямками діяльності: навчальної, наукової, науково-методичної, виховної, організаційної, кадрової, фінансово-господарчої та ін. Потужний науково-педагогічний склад академії сприяв якійсній підготовці нової генерації фахівців (бакалаврів, спеціалістів, магістрів), а також наукових і науково-педагогічних кадрів (докторів і кандидатів наук) не лише для України, а й інших країн. Зміцнилося наукове й навчальне співробітництво ХДАК із вищими навчальними закладами України й інших країн світу тощо.

В організаційному сенсі у 2013/2014 н.р. значну увагу приділено реформуванню структури навчального процесу відповідно до його змісту та вимог Болонської системи. Проведена серйозна робота щодо підготовки до реорганізації факультетів документознавства та інформаційної діяльності і бібліотекознавства та інформатики. Як результат — прийняте рішення вченої ради про реорганізацію зазначених факультетів та створення на їх базі нового факультету соціальних комунікацій, який здійснюватиме підготовку бакалаврів, спеціалістів і магістрів за трьома напрямками підготовки і спеціальностями: книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія; документознавство та інформаційна діяльність; соціальна педагогіка.

Високі якість та ефективність навчання забезпечують 8 факультетів (30 кафедр, серед них 24 — випускові) та 2 центри: Міжнародної освіти і співробітництва та Центр безперервної освіти, в межах яких здійснюється освітня діяльність на підготовчому відділенні для іноземних громадян та підготовчих курсах для громадян України.

Нині освітні послуги надаються за декількома напрямками:

- а) навчання студентів за всіма освітньо-кваліфікаційними рівнями за 14 напрямками підготовки і спеціальностями 7 галузей;
- б) навчання іноземних громадян за ОКР «бакалавр», «спеціаліст», «магістр»;
- в) діяльність підготовчого відділення для іноземних громадян;
- г) робота підготовчих курсів для вступу громадян України до вnz;
- д) підготовка фахівців вищої кваліфікації через аспірантуру, докторантуру, інститут здобувачів.

Важливою подією в навчальному житті академії у 2013/2014 н.р. стало проведення чергової акредитації спеціальності «Менеджмент соціокультурної діяльності» за освітньо-кваліфікаційними рівнями «бакалавр», «спеціаліст», а також спеціальності «Театральне мистецтво» за освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст». Крім того, повністю розроблено пакет документів для ліцензування принципово нової магістерської програми «Управління інноваційною діяльністю», розпочато роботу з ліцензування бакалаврської програми на пряму «Практична психологія».

Упродовж навчального року тривала робота по створенню новітньої навчально-методичної документації, використанню інтерактивних методів навчання, зокрема проведено майстер-класи провідними педагогами ХДАК, фахівцями інших вnz, відомими практичними працівниками на факультетах кіно-, телемистецтва, театального, хореографічного, музичного мистецтва та ін. Центром міжнародної освіти і співробітництва разом з кафедрою мистецтвознавства, літературознавства та мовознавства, іншими випусковими кафедрами факультету кіно-, телемистецтва підготовлено цикл креативних навчальних фільмів для іноземних студентів. Активно впроваджувались у навчальний процес телевізійні та мультимедійні лекції, тренінги.

Центр безперервної освіти розширив роботу по організації стажування. За навчальний рік пройшли стажування без відриву від виробництва у вnz та культурно-мистецьких установах Харкова й інших міст України 20 викладачів академії. Водночас на різних кафедрах ХДАК стажувалося 53 викладачі вnz Харкова, Одеси, Полтави, Дніпропетровська та інших міст України.

Важливою ділянкою роботи стала уніфікація за кількістю навчальних годин, видами, формами навчання комплексу дисциплін як соціально-гуманітарного циклу, так і фундаментальної, професійної і практичної підготовки, що суттєво поліпшило якість навчального процесу. Оновлено і робочі навчальні плани, до яких уведено модерні дисципліни. Так, на факультеті музичного мистецтва у 2014/2015 н. р. передбачено такі нові курси: «Основи композиції», «Сучасні музичні технології», «Інструментування для ВІА» та ін. У наступному навчальному році передбачено впровадження нових

спеціалізацій: «Екскурсознавство», «Експертиза та оцінка історико-культурних цінностей» та ін.

Академія значну увагу приділяє проведенню вступної кампанії.

На денну форму навчання (бакалаврат) у 2014 р. подано 2318 заяв (2013 — 2237), на заочну форму навчання — 257 (2013—343).

Конкурс абітурієнтів на денну форму навчання в цілому по академії — 12,4 осіб на місце (у 2013 — 13), на заочну форму навчання — 2,89 (у 2013 — 3,99). Найвищий конкурс спостерігався серед абітурієнтів, які вступали на денну форму навчання за напрямками: «Туризм» — 38,2; «Документознавство та інформаційна діяльність» — 21,5; «Менеджмент СКД» — 19.

Зараховано за державним замовленням на ОКР «бакалавр» на денну форму навчання у 2014 р. — 187, у 2013 р. — 172, у 2012 р. — 192; на заочну форму навчання у 2014 р. — 89, у 2013 р. — 86.

Загалом у 2014 р. на місця державного замовлення зараховано 523 осіб (2013 — 517). На кошти фізичних та юридичних осіб — 421 (2013 — 468).

Одним із основних показників результативності діяльності ХДАК є налагодження різних видів міжнародного співробітництва з країнами далекого і близького зарубіжжя.

Міжнародне співробітництво в галузі освіти розглядається ХДАК як стратегічний напрям діяльності сучасного вищого навчального закладу з метою інтегрування в європейський та світовий освітній простір. Академія має широкі і різносторонні міжнародні зв'язки. Один із головних напрямів її діяльності — це навчання іноземних громадян.

Контингент іноземних студентів 2013/2014 р. в Харківській державній академії культури — 71 особа, серед них 47 студентів — денної форм навчання, 9 — заочної форми навчання, 11 слухачів підготовчого відділення, 4 аспіранти. Чисельність є такою: Китай — 33 студ.; Туреччина — 8 студ.; Сирія — 7 студ.; Російська Федерація — 10 студ.; Азербайджан — 5 студ.; Ірак — 2 студ.; Казахстан — 2 студ.; Туркменістан — 1 студ.; Зімбабве — 1 студ.; Туніс — 1 студ.; Гвінея — 1 студ.

Підготовлено нові рекламні буклети за участі іноземних студентів факультету кіно, телемистецтва, презентаційний відеофільм про академію російською, англійською та китайською мовами.

У 2013/2014 н.р. при студентській раді ХДАК був заснований і розпочав активну роботу Центр міжкультурної комунікації та соціальної адаптації іноземців, мета якого — формування та впровадження в освітній процес програми соціокультурної адаптації та соціалізації іноземних студентів.

Серед пріоритетних перспективних напрямів роботи щодо збільшення контингенту іноземних студентів у ХДАК необхідно відзначити підготовку до навчання англійською мовою, насамперед, за

напрямами «Кіно-, телемистецтво», «Менеджмент», «Туризм», а також розширення можливостей українських студентів щодо продовження освіти у вищих навчальних закладах Європи, США, КНР за умови володіння ними англійською, німецькою, китайською мовами.

Упродовж 2013-2014 н. р. ХДАК здійснювала різні види міжнародного співробітництва з вищими навчальними закладами близького та далекого зарубіжжя. Важливе місце в міжнародному співробітництві посідає участь провідних іноземних викладачів у міжнародних симпозіумах, конференціях, мастер-класах тощо.

Одним із провідних напрямів міжнародного співробітництва ХДАК є обмін інформацією із вnz таких країн: Данія (Копенгагенський університет), ФРН (Університет прикладних наук, Потсдам), Великобританії (університет Роберта Гордона, Абердін), Італії (Болонський університет), КНР (університет м. Наньчан), Університет Гонзага (м. Спокан, штат Вашингтон, США) та ін. Відбувається обмін інформацією з міжнародними асоціаціями, членом яких є ХДАК: EUCLID, BOBCATSSS. Широкі міжнародні зв'язки надають можливості колективу ХДАК ефективно використовувати кращі досягнення світової освітньої спільноти в навчальному процесі та науково-творчій діяльності.

Науково-методична робота здійснювалася за напрямами: навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, проведення методологічних семінарів та Школи педагогічної майстерності для підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників та ефективності навчально-виховного процесу.

Загалом в академії з 2013/2014 н. р. надруковано 139 методичних праць, серед них — 13 підручників та навчальних посібників; методичних матеріалів — 119.

Метою діяльності науково-методичних семінарів та Школи педагогічної майстерності академії є підвищення ефективності навчально-виховного процесу. Науково-методичні семінари працюють на кафедрах та факультетах для вирішення нагальних освітніх завдань, зважаючи на специфіку підготовки певних фахівців. Школа педагогічної майстерності академії працює передусім для молодих викладачів. Засідання Школи педагогічної майстерності в цьому році проведені як загальноакадемічні за такою тематикою: «Особливості створення та використання навчальних посібників по роботі з відеоматеріалами в освітньо-культурному середовищі ВНЗ», «Використання екранних засобів виразності в педагогічній діяльності»; «Електронні інформаційні ресурси в умовах науково-педагогічної діяльності», «Проблема Схід-Захід у навчально-виховному дискурсі», так і спеціалізовані засідання на мистецьких факультетах «Сучасна мистецька освіта та Болонський процес: перспективи розвитку» та ін.

В академії важлива увага приділяється виховній роботі, модернізації системи студентського самоврядування, розвиткові

студентського науково-творчого товариства, діяльності ради молодих учених та ін. Щорічно в ХДАК проводиться понад 200 загальноміських, загальноакадемічних та факультетських заходів, присвячених національно-патріотичному, інтелектуально-духовному, громадянсько-правовому, моральному, екологічному, естетичному, трудовому та фізичному вихованню. Значну роль у виховній роботі відіграє академічна газета «Бурсацький узвіз», яка виходить чотири рази за навчальний рік, висвітлюючи всі цікаві події в академії.

Провідне місце в діяльності ХДАК як сучасного вищого навчального закладу посідає науково-дослідницька діяльність (НДД).

Вагомі результати науково-дослідницької діяльності ХДАК у 2013/2014 н.р.:

— розроблення та оприлюднення «Концепції розвитку Харківської державної академії культури як науково-навчального центру»;

— розроблення трьох державних фундаментальних досліджень «Вітчизняна та світова культура: історико-теоретичні аспекти», «Документально-комунікаційні структури: інноваційні стратегії розвитку», «Українська культура: історико-культурологічні виміри» (разом з Інститутом культурології Національної академії мистецтв України), що є пріоритетними, здійснюються відповідно до ініційованих ХДАК введенням у 2006 р. в Україні двох наукових галузей «культурологія» і «соціальні комунікації»;

— успішне функціонування двох докторських спецрад — Д 64.807.01 — Теорія та історія культури, українська культура (культурологія, мистецтвознавство); Д 64.807.02 — книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство; документознавство, архівознавство (соціальні комунікації). Цього року перереєстровано спецраду Д 64.807.02, здійснюється підготовка документів для перереєстрації 30.11.2014 р. спецради Д 64.807.01;

— ініціювання академією введення до Переліку наукових галузей і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка докторів і кандидатів наук, нової спеціальності «17.00.08 — хореографічне мистецтво», розроблення напрямів досліджень, паспорта спеціальності, подання до МОН України. Згідно з наказом МОН України № 642 від 26.05.2014 р., Департамент атестації кадрів має забезпечити підготовку змін до Переліку наукових спеціальностей щодо введення до його складу спеціальності 17.00.08 — «Хореографічне мистецтво»;

— розширення номенклатури наукових напрямів і спеціальностей в аспірантурі й докторантурі: у докторантурі — 3 напрями і 5 спеціальностей, в аспірантурі — 5 напрямів і 9 спеціальностей. Здійснюється підготовка документів для розширення аспірантури ХДАК з наукової спеціальності 17.00.08 — Хореографічне мистецтво;

— членство провідних викладачів академії в експертній раді Департаменту атестації кадрів Міністерства освіти і науки України (В. М. Шейко, А. Т. Щедрін, А. О. Рижанова, О. В. Кравченко),

у спецрадах ХДАК та інших внз України, у науково-методичній комісії з культури МОН України (В. М. Шейко — голова, М. М. Каністратенко — заст.голови, члени — Н. М. Кушнарєнко, А. А. Соляник, О. В. Кравченко, Г. Г. Асєєв, Л. Я. Філіпова).

— опублікування редакційно-видавничим відділом ХДАК (Л. Ф. Торбовська) 63 найменувань видань: 8 випусків фахових збірників наукових праць («Культура України» вип. 43, 44, 45, 46; «Вісник ХДАК» вип. 41, 42, 43, 44), 1 монографії (В.В. Калініченко), 5 авторефератів дисертацій, 4 навчальних посібників, 39 науково-методичних видань, 3 біобібліографічних посібників серії «Видатні педагоги ХДАК» (Г. Г. Асєєв, В. М. Дяченко, А. А. Соляник), 2 збірників матеріалів наукових конференцій; 2 програм наукових конференцій та ін. Нині готуються до друку дайджест «Віват, Академіє!», монографія «Харківська державна академія культури», бібліографічний покажчик «Праці викладачів ХДАК (до 85-річчя ХДАК)».

— присудження вченого звання професора і доцента 12 викладачам академії.

— підвищення результативності роботи аспірантури і докторантури ХДАК. Нині тут навчаються 67 аспірантів, 12 докторантів, 20 здобувачів наукового ступеня. Серед аспірантів — 20 викладачів і співробітників академії (30%), серед докторантів — 9 (75%), серед здобувачів — 3 особи.

Проведено міжнародні, всеукраїнські та регіональні наукові конференції, «круглі столи» тощо. А саме: Четверта міжнародна науково-практична конференція молодих учених «Пам'яткоохоронні традиції Слобожанщини»; щорічна всеукраїнська науково-теоретична конференція молодих учених «Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття»; «Проблеми музеєзнавства, відновлення та збереження історичної пам'яті»; міжнародна науково-практична конференція «Королєнківські читання 2013»; регіональна наукова конференція, присвячена 120-річчю від дня народження Н. Я. Фрідєвої; 2 регіональні «круглі столи»: «Харків — європейська столиця» (жовтень 2013 р.); «Проблеми суверенності і соборності України: внутрішньо — та зовнішньополітичні аспекти» та ін.

Мистецькою можна вважати школу, яку очолює народний артист, у якого є учень — заслужений діяч мистецтв, заслужений артист або заслужений працівник культури, котрий також має учнів — лауреатів міжнародних або всеукраїнських конкурсів чи фестивалів та ін.

Можна вважати, що за такими критеріями в ХДАК функціонують 6 НШ: В. М. Шейка, М. В. Дяченка, Н. М. Кушнарєнко, І. І. Польської, Г. Г. Асєєва, В. О. Ільганаєвої. За іншими критеріями (наявність у лідера НШ кандидатів наук, аспірантів, докторантів тощо) — їх 28. Окрім указаних назвемо НШ А. О. Рижанової, А. А. Соляник, І. О. Давидової, Л. Я. Філіпової, О. І. Чепалова, Ю. І. Лошкова, З. І. Алфьорової, Г. В. Шемаєвої, О. О. Тортіки, І. В. Зборовця,

А. А. Кікоть, С. В. Потрашкова, К. В. Кислюка, Г. Д. Панкова, С. І. Лимана, А. Т. Щедрина, В. М. Откидача, О. В. Козак, М. М. Каністратенка, М. А. Низового, А. З. Житницького, І. І. Гулеско.

За існуючими критеріями в ХДАК функціонують 12 відомих мистецьких шкіл: Б. М. Колногузенка, Ф. А. Чемеровського, С. І. Гордєєва, К. П. Шаші, Т. В. Большакової, І. О. Бориса, С. І. Гордєєва, Л. В. Кудрич, О. Д. Склярова, С. М. Осадчої, В. М. Цицерева, О. І. Літвінова.

За науковою активністю у 2013/2014 н.р. до першої п'ятірки ввійшли такі кафедри ХДАК: культурології та медіа-комунікацій, документознавства та книгознавства, музеєзнавства та пам'яткознавства, менеджменту і адміністрування, мистецтвознавства, літературознавства та мовознавства.

— Збільшення публікацій, підготовлених викладачами ХДАК. Так, у 2013/2014 н.р. вийшли друком 856 публікацій: 13 підручників та навчальних посібників, 7 монографій, 119 навчально-методичних матеріалів, 465 наукових статей, 252 тези доповідей та ін. Опубліковано 311 тез доповідей студентів.

— Оперативне висвітлення результатів науково-дослідної діяльності академії в засобах ЗМІ (друкованих виданнях, на радіо, телебаченні), на сайті академії в Інтернеті тощо.

Одним із важливих напрямів діяльності ХДАК як ВНЗ мистецького профілю є творчо-виконавська діяльність:

— у ХДАК функціонують понад 20 творчих колективів за професійним спрямуванням студентів, клубів, гуртків за інтересами (театр народного танцю «Заповіт», театр сучасного танцю «ЕСТЕТ», ансамбль бального танцю, театр — студія «ЕКМАТЕДОС», учбовий театр «Академія», театр естрадного співу «СТЕП», оркестри: естрадно-симфонічний, камерний оркестр «ACADEMUS», народних, духових інструментів; хори — академічний, український народний; ансамбль скрипалів; «VIVAT, Akademia!», ансамблі народної музики: «Стожари», «Цим-Бан-До»; фольклорні гурти «Фарби», «Співаймо», «Зарина»; джазові: оркестр «Біг-Бенд», фольклорний ансамбль «Гільце» «Лада», «Магніфіка», ансамбль «SYMBOL STREAM»; студентська репертерська майстерня, фотоклуб та ін.;

— понад 50 студентів академії стали переможцями міжнародних, всеукраїнських, регіональних конкурсів і фестивалів.

Особливо плідною в минулому році була творчо-виконавська діяльність факультету музичного мистецтва ХДАК.

Завдання на 2014 — 2015 н.р.

1. Сконцентрувати науково-дослідну діяльність академії на розробленні фундаментальних і прикладних досліджень, тематично пов'язаних із новими науковими галузями — «26 — культурологія» та «27 — соціальні комунікації».

2. Сприяти подальшій трансформації ХДАК у сучасний науково-навчальний центр, де результати наукових досліджень активно впроваджуються у навчальний процес, сприяють підвищенню якості підготовки фахівців, наукових і науково-педагогічних кадрів.

3. Посилювати роль студентської науки (участь і перемога в наукових олімпіадах, конкурсах, конференціях, фестивалях студентів); зміцнювати наукову комунікацію — студент (бакалавр, спеціаліст, магістр) — аспірант — докторант — кандидат наук — доктор наук — доцент — професор.

4. Створити умови для ефективної роботи спецрад ХДАК. Підготувати документи та проект нового складу спецради Д 64.807.01 із «Теорії та історії культури» та «Української культури», подати на розгляд та затвердження до ДАК МОН України.

5. Вивчити питання, підготувати документи до ДАК МОН України щодо відкриття в ХДАК аспірантури з нової наукової спеціальності 17.00.08 –хореографічне мистецтво.

6. Підготувати документи та здійснити перереєстрацію в МОН України двох збірників наукових праць «Культура України» та «Вісник ХДАК», створити веб-сайти збірників, отримати ISSN, підготувати документи щодо введення їх до наукометричної БД Scopus. Активізувати створення репозитарію публікацій ХДАК.

7. Підвищувати ефективність функціонування аспірантури, докторантури. Збільшити відсоток викладачів ХДАК з науковими ступенями та вченими званнями, зокрема на кафедрах факультетів кіно-, телемистецтва, хореографічного мистецтва, театрального мистецтва, кафедрах естрадного співу, іноземних мов.

8. Підготувати наукову монографію до 85-річчя ХДАК, створити редакційну колегію під керівництвом В.М. Шейка, затвердити формальні і змістові показники видання, забезпечити підготовку рекламної друкованої, відео — та медіапродукції.

9. Досліджувати питання ідентифікації наукових та науково-мистецьких шкіл ХДАК (музичне, хореографічне, театральне, кіно -, телемистецтво та ін.), вивчити ефективність їх функціонування.

10. Запровадити цикл науково-методологічних семінарів з теорії та методології культурології, соціальних комунікацій та мистецтвознавства.

11. Активізувати творчо-виконавську діяльність студентів і викладачів ХДАК.

Серед стратегічних пріоритетів розвитку ХДАК як ВНЗ IV рівня акредитації є кадрове забезпечення навчально-виховного та науково-творчого процесу, асекурація науково-педагогічними кадрами вищої кваліфікації.

На 15.08.2014 р. в академії працюють 319 науково-педагогічних працівника: 255 штатних викладачів, 64 — сумісники. Серед штатних викладачів 32 мають науковий ступінь доктора наук; 29 — вчене

звання професора; 28 — державні почесні звання: 3 — народного артиста України; 10 — заслуженого артиста України; 8 — заслуженого діяча мистецтв України; 6 — заслуженого працівника культури України та ін.; 127 осіб мають наукові ступені кандидатів наук, вчені звання доцентів. Науковий ценз штатних науково-педагогічних працівників ХДАК становить 64%. Слід зазначити, що більше половини викладачів, котрі нині працюють в академії, це колишні її випускники.

Серед 7 деканів — 4 доктори наук, професори, 2 професори, 1 доцент. Із 30 завідувачів кафедр — 19 мають наукові ступені докторів наук чи вчене звання професора, 10 — кандидати наук, доценти.

Провідну роль у підготовці фахівців відіграють 24 випускові кафедри, 20 з яких очолюють доктори наук, професори. Саме на випускових кафедрах працює переважна більшість науково-педагогічних працівників, які мають наукові ступені, вчені звання, державні почесні звання в галузі культури і мистецтва. Так, якщо в цілому по академії частка штатних науково-педагогічних працівників з ученими званнями — 64%, то на випускових кафедрах — 85–100%.

За рейтингом наукового цензу факультети ХДАК розподілились таким чином: факультет соціальних комунікацій — 91%, управління та бізнесу — 89%, культурології — 84%, музичного мистецтва — 61%, театрального мистецтва — 44%, кіно-, телемистецтва — 48%, хореографічного мистецтва — 26%.

7 кафедр академії мають 100% науковий ценз (філософії та політології, історії України та всесвітньої історії, бібліотекознавства та соціальних комунікацій, бібліографознавства та інформаційно-бібліографічної діяльності, документознавства та книгознавства, інформаційно-документних систем, інформаційних технологій).

Завдання на 2014/2015 навчальний рік

1. Оптимально використовувати потужний потенціал штатних викладачів ХДАК із числа докторів і професорів у науковому і навчально-виховному процесі: 1) розробленні фундаментальних і прикладних досліджень у галузі культурології, мистецтвознавства та соціальних комунікацій; 2) розробленні принципово нових фундаментальних, професійно-орієнтованих, спеціальних навчальних дисциплін, курсів спеціалізації та за вибором — профільних для академії.

2. Повернутися до обов'язкової системної перепідготовки та підвищення кваліфікації викладачів і співробітників академії, зважаючи на те, що це усталена форма, яка вможливує розширення професійного «поля» та збільшення кадрового потенціалу ХДАК. Директору Центру безперервної освіти, начальнику відділу кадрів під патронатом першого проректора та проректора з наукової роботи розробити Перспективний план перепідготовки та підвищення кваліфікації науково-педагогічного складу та співробітників ХДАК до 2020 р., подати на розгляд вченої ради ХДАК у жовтні 2014 р.

3. Директору Центру безперервної освіти разом з директором Центру міжнародної освіти і співробітництва, деканами факультетів, начальником навчального відділу, завідувачем міжнародного підрозділу (С.В. Частник) активізувати процес укладання двосторонніх та тристоронніх договорів ХДАК із роботодавцями, науковими, творчими установами, навчальними закладами України й інших країн світу.

4. Активізувати роботу щодо створення кадрового резерву за основними напрямками діяльності академії. У цьому сенсі важливу роль мають відіграти Школа педагогічної майстерності, інформаційні «тижні», «місяці», залучення претендентів на заміщення кадрових посад до розроблення стратегічних і тактичних засад, інноваційних програм реформування вищої освіти України в цілому, максимальне використання їх наукового, педагогічного досвіду й інтелектуального потенціалу на користь академії, в її поступі до збереження та примноження дивидентів ХДАК як фундатора та провідного вузу України культурно-мистецького та бібліотечно-інформаційного профілів України. Лише в такому разі визначення кадрового резерву набуде ознак прозорості й об'єктивності.

Бібліотека ХДАК є одним зі структурних підрозділів ХДАК, діяльність якого базується на традиційних формах бібліотечно-бібліографічного обслуговування і впровадженні інноваційних технологій для забезпечення ефективної підтримки наукового, навчального і виховного процесів академії, конкурентоспроможності закладу на ринку освітніх послуг.

Успішною є видавнича діяльність бібліотеки. У серії «Видатні педагоги ХДАК» вийшли друком біобібліографічні покажчики, підготовлені співробітниками довідково-бібліографічного відділу і присвячені професійній діяльності Г. Г. Асєєва, М. В. Дяченка, А. А. Соляник. У цьому році планується вихід ювілейного видання дайджеста «Віват, Академіє!» (2011–2013 рр.) та бібліографічного покажчика «Друковані праці викладачів і співробітників ХДАК» (2009–2013 рр.). Бібліотека бере активну участь у виховній роботі студентів — це і добре оформлені, актуальні, різноманітні за тематикою книжкові виставки, котрі допомагають осмисленню культурних подій, перегляди, акційні заходи.

Значна увага приділяється рекламі бібліотечного фонду: виставки, перегляди видань, дні кафедр, дні спеціаліста. На розкриття фонду направлені і масові заходи. Бібліотека активно бере участь в роботі наукових конференцій академії. До ювілейних дат видатних учених академії оформляються книжкові виставки їх робіт.

Такими є основні результати діяльності ХДАК у 2013/2014 н.р., що створюють надійну базу для її подальшого інноваційного розвитку.

Список літератури

1. Про вищу освіту : Закон України від 1 лип. 2014 р. № 1556 // Офіц. вісн. України. — 2014. — № 63. — Ст. 1728.
2. Шейко В. Ідентифікація наукових шкіл культурологічно-мистецького та бібліотечно-інформаційного профілю: постановка проблеми / Василь Шейко, Микола Каністратенко, Наталя Кушнарченко // Вісн. Кн. палати. — 2011. — № 8. — С. 41–43 ; № 9. — С. 43–47.
3. Шейко В. М. Наукові школи культурологічно-мистецького та бібліотечно-інформаційного профілів: ознаки ідентифікації / В. М. Шейко, М. М. Каністратенко, Н. М. Кушнарченко // Вісн. Харків. держ. акад. культури : зб. наук. пр. / М-во культури України, Харків. держ. акад. культури. — Харків, 2011. — Вип. 34. — С. 4–18.
4. Шейко В. М. Репродуктивний підхід до підготовки науково-педагогічних кадрів у Харківській державній академії культури / В. М. Шейко, М. М. Каністратенко, Н. М. Кушнарченко // Культура України : зб. наук. пр. / М-во культури України, Харків. держ. акад. культури. — Харків, 2012. — Вип. 39. — С. 162–172.
5. Шейко В. Харківська наукова школа книгознавства, бібліотекознавства та бібліографознавства: система комунікаційних зв'язків / Василь Шейко, Наталя Кушнарченко, Алла Соляник // Вісн. Кн. палати. — 2012. — № 10. — С. 45–48 ; № 11. — С. 40–45.
6. Шейко В.М. ХДАК — науково-освітній центр культурно-мистецького профілю: стратегії розвитку / В.М. Шейко, М.М. Каністратенко, Н. М. Кушнарченко // Культура України : зб. наук. пр. — Харків : ХДАК, 2013. — Вип. 40. — С. 185–196.
7. Шейко В. М. Харківська державна академія культури: досягнення та перспективи / В. М. Шейко, М. М. Каністратенко, Н. М. Кушнарченко // Вісн. Харків. держ. акад. культури : зб. наук. пр. / М-во культури України, Харків. держ. акад. культури. — Харків, 2014. — Вип. 44. — С. 28–46.

Надійшла до редколегії 12.08.2014 р.